

Univerzita Karlova

Právnická fakulta

Vybrané důsledky vstupu právnické osoby do likvidace

Studentská vědecká odborná činnost

Kategorie: magisterské studium

2023
XVI. ročník

Autor: Kristýna Vobořilová

Čestné prohlášení a souhlas s publikací práce

Prohlašuji, že jsem práci předkládanou do XVI. ročníku Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) vypracoval(a) samostatně za použití literatury a zdrojů v ní uvedených. Dále prohlašuji, že práce nebyla ani jako celek, ani z podstatné části dříve publikována, obhájena jako součást bakalářské, diplomové, rigorózní nebo jiné studentské kvalifikační práce a nebyla přihlášena do předchozích ročníků SVOČ či jiné soutěže.

Souhlasím s užitím této práce rozšiřováním, rozmnožováním a sdělováním veřejnosti v neomezeném rozsahu pro účely publikace a prezentace PF UK, včetně užití třetími osobami.

V Praze dne 20.04.2023

Kristýna Vobořilová

Celkový rozsah vlastního textu práce (od úvodu po závěr), včetně mezer a poznámek pod čarou:
40 996 znaků

Obsah

1. Úvod	4
2. Obecné vymezení pojmů a výchozích principů	5
2. 1 Právní osoba	5
2. 2 Právní subjektivita právnické osoby	6
2. 3 (Ne)Svéprávnost právnické osoby	7
2. 4 Likvidace právnické osoby	8
3. Doktrinální interpretace dílčích ustanovení občanského zákoníku o likvidaci a důsledky z toho plynoucí	10
3. 1 Vstup do likvidace jako omezení právní subjektivity právnické osoby	11
3. 2 Vstup do likvidace a omezení zástupčího oprávnění	12
3. 3 Vstup do likvidace a vnitřní omezení působnosti	14
4. Interpretační teorie v judikatuře Nejvyššího soudu ČR	14
4. 1 Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č. 1: K rozsahu jednatelského oprávnění likvidátora při zabezpečení likvidovaného majetku	14
4. 2 Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č. 2: Legitimace k podání návrhu na zrušení rozhodnutí soudu o zrušení společnosti s likvidací	17
4. 3 Poznámky k judikatuře	18
5. Závěr	19
6. Seznam použitých zdrojů	20
6. 1 Literatura	20
6. 2 Právní předpisy	21
6. 3 Judikatura	21

1. Úvod

Tato práce se zabývá právním postavením právnické osoby v likvidaci, resp. zkoumá některé důsledky vstupu právnické osoby do likvidace. Pozornost práce je zaměřena na právní subjektivitu právnické osoby v rámci likvidace, jakož i na právní jednání právnické osoby po vstupu do likvidace, zejm. pak na okruh osob oprávněných za právnickou osobu v rámci likvidace jednat, stejně tak i na okruh záležitostí, v nichž jsou tyto oprávněné osoby za právnickou osobu způsobilé jednat.

Cílem práce je zmapování a provedení srovnání hlavních interpretačních závěrů, které odlišně vykládají dílčí ustanovení občanského zákoníku, jmenovitě ustanovení § 188 a § 196 odst. 1, upravující likvidaci. V souvislosti s interpretací těchto ustanovení si můžeme klást následující otázky: Mění se právní status právnické osoby po vstupu do likvidace? Kdo a v jakém rozsahu je oprávněn za právnickou osobu po vstupu do likvidace jednat? Jaké právní důsledky má překročení zástupčího oprávnění, nachází-li se právnická osoba v likvidaci?

Text je členěn do tří hlavních tematických celků: součástí prvního tematického celku je obecné vymezení pojmů a výchozích principů týkajících se právní podstaty právnické osoby jako takové, právní subjektivity právnické osoby, svéprávnosti a likvidace právnické osoby; jádrem práce je shrnutí dosavadních interpretačních přístupů výše zmíněných ustanovení občanského zákoníku; třetí tematický celek pracuje s judikaturou, s pomocí které se snaží analyzovat, který interpretační závěr je v praxi upřednostňován a aplikován.

2. Obecné vymezení pojmů a výchozích principů

2. 1 Právnická osoba

K právní podstatě právnické osoby se pojí tři hlavní teoretické koncepce.¹ Dle teorie reality, se kterou je spojován O. F. von Gierke, je právnická osoba samostatnou, fakticky existující a na právu nezávisle vznikající entitou, kterou právo uznává jako subjekt práva.

Naopak dle teorie fikce, jejímž hlavním představitelem je F. C. von Savigny, jsou přirozenými subjekty práva pouze osoby fyzické, osoby právnické jsou vnímány jako uměle vytvořené konstrukty, kterým právo právní subjektivitu přiznává. Protože jsou právnické osoby uměle

1 DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *Občanské právo hmotné I – Díl první: Obecná část, 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016, str. 268.

vytvořené konstrukty, které nemají vlastní právně relevantní vůli, musí za takový umělý konstrukt jednat jiný, k takovému jednání oprávněný, právní subjekt, jehož vůle se na základě právní fikce považuje za vůli právnické osoby. Savigny tuto myšlenku vyjadřuje slovy, že „*byť právnické osoby spočívá na zastoupené vůli určitých jednotlivých lidí, která je jí přičítána... na základě fikce*“.²

Třetí teoretickou koncepcí je kompromisní teorie, jež kombinuje prvky teorie fikce a teorie reality. Učebnice občanského práva jako jednu z dílčích teorií, která se systematicky řadí k tomuto kompromisnímu teoretickému proudu, uvádí teorii přenesené reality. Podle teorie přenesené reality „*právnické osoby sice vznikají na základě právní normy, avšak poté již reálně existují*“.³

Současné chápání právní podstaty právnické osoby je zakotveno v § 20 odst. 1 občanského zákoníku, který stanoví, že „*právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná*“. V komentáři⁴ k občanskému zákoníku (dále jen „komentář“) prof. Beran uvádí, že toto ustanovení předpokládá dvě alternativy, v rámci kterých je určitému útvaru přiznán status právnické osoby: první alternativou je situace, kdy zákon do budoucna o určitém útvaru stanoví, že se stane právnickou osobou, a tedy i subjektem práva; v druhém případě jde o zpětné uznání právní osobnosti určitého útvaru, kdy zákon zpětně uzná již existující právní osobnost právnické osoby. Komentářový výklad tak zákonnou úpravu obsaženou v § 20 odst. 1 občanského zákoníku označuje za kombinaci teorie fikce a teorie reality: v prvním případě zákon právnickou osobu nově konstruuje tak, jak předpovídá teorie fikce; v druhém případě zákon zpětně uzná již existující subjekt, čímž dává za pravdu teorii reality. Zároveň se však s poukazem na srovnávací komentář⁵ k § 20 občanského zákoníku přiklání spíše k výkladu, který toto ustanovení chápe jako teorii fikce s prvky teorie reality, když tvrdí, že „*(...) jde o jakousi derivaci fikční teorie*“.⁶ Učebnice občanského práva shodně úpravu zakotvenou v § 20 odst. 1, 2 vnímá jako úpravu primárně vycházející z teorie fikce, kterou zákon přijímá s některými výhradami.⁷

2 Cit. dle BERAN, K.: *Pojem osoby v právu. Osoba, morální osoba, právnická osoba*. Praha: Leges, 2012, str. 70.

3 DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *op. cit.* sub 1, str. 268.

4 BERAN, K. Komentář k § 20. In DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L. a kol.: *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Wolters Kluwer. [Systém ASPI, právní stav komentáře ke dni 01.01.2020.].

5 HAVEL, B. Komentář k § 20. In MELZER, F., TÉGL, P. a kol.: *Občanský zákoník: Velký komentář, Svazek I (§ 1-117)*. Praha: Leges, 2013, str. 271.

6 *Ibid.*, str. 271.

7 DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *op. cit.* sub 1, str. 269.

2. 2 Právní subjektivita právnické osoby

Pojmovým znakem právnické osoby je její právní subjektivita, zákonem označovaná jako právní osobnost. Občanský zákoník ji v § 15 odst. 1 definuje jako „*způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti*“. Zákon tedy citovaným ustanovením právnickým osobám přiznává schopnost mít práva a povinnosti, neurčuje tím však konkrétní rozsah těchto práv a povinností. K výkladu toho, která práva a povinnosti právnická osoba může nabývat, existují dvě teoretické koncepce.⁸ První koncepce, příznačná pro angloamerický typ právní kultury, právní subjektivitu právnické osoby omezuje: právnická osoba tak může nabývat pouze ta práva a povinnosti, která vznikají v souvislosti s právním jednáním, které se váže k předmětu činnosti právnické osoby. Ta právní jednání, která se svou povahou neslučují s předmětem činnosti, jsou dle této doktríny stížena neplatností.⁹

K této doktríně se však občanský zákoník nepřiklání, neboť v § 20 odst. 1 stanoví, že právnická osoba „*může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou*“. Namísto přístupu *ultra vires* se tedy občanský zákoník kloní ke konceptu generální subjektivity, kdy právnická osoba může v zásadě nabývat všechna práva a povinnosti, ledaže by nabytí takových práv či povinností bylo neslučitelné s právní povahou právnické osoby (příkladem takové neslučitelnosti by bylo např. vstoupení do rodinněprávního vztahu¹⁰).

2. 3 (Ne)Svéprávnost právnické osoby

S právní subjektivitou, tedy způsobilostí mít práva a povinnosti, je úzce spojena svéprávnost, tedy způsobilost právně jednat, v zákoně vyjádřená v § 15 odst. 2 jako „*způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat)*“.

Komentář chápe vlastní právní jednání jako přičitatelnost rozumu a vůle určitému právnímu subjektu¹¹; předpokladem právního jednání je tedy projev vůle. Vztaženo na právnickou osobu, je nutné si položit otázku, má-li právnická osoba svou vůli, kterou by mohla navenek vyjádřit a nabýt tak pro sebe právo či se zavázat k povinnosti. Na otázku se zdá logičtější odpovědět

8 DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *op. cit.* sub 1, str. 269.

9 OMAR, P.: *Powers, Purposes and Objects: The Protracted Demise of the Ultra Vires Rule*. *Bond Law Review*, Vol. 16, Art. 4, 2004, str. 114.

10 DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *op. cit.* sub 1, str. 270.

11 BERAN, K. Komentář k § 15. In DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BĀNYAIOVÁ, L. a kol.: *op. cit.* sub 4.

záporně, vyjdeme-li z faktu, že dle zákonnou úpravou přijímané teorie fikce je právnická osoba útvar fiktivní, právem vytvořený a vlastní vůli proto postrádající. Nemá-li takový útvar vlastní vůli, nemůže sám právně jednat, tj. není svéprávný.

Ke stejnému závěru dochází i komentář: tento závěr odůvodňuje nejen absencí zmínky o svéprávnosti v § 20 občanského zákoníku, kdy je právnické osobě výslovně přiznána právní subjektivita, ne však svéprávnost, odkazuje i na § 151 odst. 1 občanského zákoníku podle kterého „*zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli*“.

Vůli právnické osoby navenek projevuje dle 164. odst. 1 statutární orgán právnické osoby, který „*může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech*“. Vůle člena statutárního orgánu je tak přičítána právnické osobě, za kterou tento orgán jedná. Člen statutárního orgánu přitom není zmocněncem právnické osoby, zákonným zástupcem ani opatrovníkem; zastoupení právnické osoby statutárním orgánem je totiž dle Nejvyššího soudu povahy *sui generis*.¹²

2. 4 Likvidace právnické osoby

Likvidace právnické osoby souvisí se zánikem právnické osoby. Ten je dvoufázový: v první fázi je právnická osoba zrušena, a to způsoby vypočtenými v § 168 odst. 1 občanského zákoníku, podle kterého se právnická osoba zrušuje „*právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, a z dalších důvodů stanovených zákonem*“. Druhou fází je samotný zánik právnické osoby: k zániku právnické osoby zapsané do veřejného rejstříku dochází dle § 185 občanského zákoníku dnem výmazu z veřejného rejstříku (resp. skončením likvidace, jedná-li se o právnickou osobu nepodléhající zápisu do veřejného rejstříku, jak stanoví § 186 tohoto zákona).

Ještě předtím, než k zániku dojde, je však nutné, slovy ustanovení § 187 občanského zákoníku, „*vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace*“.

Likvidace je tedy „*předvídaný a zákonem nařízený proces*“¹³, nikoli však nutná podmínka zániku právnické osoby; příkladem zániku právnické osoby bez provedení likvidace může být situace, kdy se právnická osoba ocitne v úpadku. Ten je nutné řešit v insolvenčním řízení, v

12 Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.07.2019, sp. zn. 27 Cdo 4593/2017.

13 PELIKÁN, R. In ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *Právo obchodních korporací*, 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, str. 267.

rámci kterého je nařízeno zrušení právnické osoby, jež následně zanikne bez provedení likvidace.¹⁴

Okamžikem vstupu právnické osoby do likvidace vzniká nový orgán¹⁵ takové právnické osoby: likvidátor. Likvidátora povolá příslušný orgán právnické osoby, přitom může povolát pouze takovou osobu, která splňuje podmínky členství v statutárním orgánu právnické osoby, tj. může povolát i osobu právnickou.¹⁶ Jestliže však vstoupí právnická osoba do likvidace a likvidátor není příslušným orgánem povolán, jeho působnost náleží dle § 189 odst. 2 občanského zákoníku všem členům statutárního orgánu. Zákon dále v § 191 stanoví postup v případě, kdy právnická osoba řádně nepovolá likvidátora, ač tak měla učinit; postup se aplikuje i v případě, kdy o zrušení právnické osoby rozhodl soud: likvidátorem v takovém případě jmenuje toho, který byl navržen osobou, která na jmenování osvědčí právní zájem; jestliže návrhu vyhovět nelze, jmenuje soud likvidátorem člena statutárního orgánu, a to i bez jeho souhlasu; v krajním případě soud likvidátorem jmenuje osobu zapsanou v seznamu insolvenčních správců.

Úkolem likvidátora je zajistit řádný průběh likvidace, tj. především zajistit vymáhání pohledávek či zpeněžení majetku právnické osoby.¹⁷

K činnosti likvidátora v rámci likvidace se pojí klíčové ustanovení občanského zákoníku: jde o § 188, dle kterého za právnickou osobu po vstupu do likvidace nesmí „*nikdo právně jednat mimo rozsah stanovený v § 196 (...)*“. Odkazované ustanovení § 196 odst. 1 potom stanoví, že „*činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace*“.

Citovaná ustanovení se tedy vztahují k problematice okruhu osob oprávněných za právnickou osobu jednat v průběhu likvidace, k rozsahu zástupčího oprávnění těchto osob, jakož i k problematice rozsahu práv a povinností, jež právnická osoba v rámci likvidace může nabývat.

Výklad ustanovení se různí. Interpretační přístupy se odlišně staví k otázce, zda citované ustanovení redukuje právní osobnost právnické osoby jen na povahu a cíl likvidace, či naopak

14 Dle § 308 odst. 1 písm. d zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

15 Zákon sice likvidátora za orgán právnické osoby výslovně neoznačuje, dle dr. Joskové je však jeho postavení jakožto orgánu právnické osoby nepochybné, a to z těchto důvodů: jde o organizační útvar právnické osoby, který vzniká na základě zákona a vytváří vůli právnické osoby; nadto skutečnost, že je likvidátor orgánem právnické osoby, je patrná i z dikce § 190 občanského zákoníku, podle něhož více likvidátorů tvoří kolektivní orgán. (JOSKOVÁ, L.: *Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci*. Obchodněprávní revue č. 3/2017, str. 70 a násl.) Shodného názoru je i dr. Pelikán, který v učebnici obchodního práva likvidátora za orgán právnické osoby bez dalšího označuje. (PELIKÁN, R. In ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *op. cit.* sub 13, str. 266.)

16 PELIKÁN, R. In ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *op. cit.* sub 13, str. 272.

17 *Ibid.*, str. 274.

právní osobnost neomezuje, ale koriguje rozsah zástupčího oprávnění osob oprávněných za právnickou osobu v rámci likvidace jednat, příp. zda má omezení uvedené v zákoně povahu vnitřního omezení působnosti a vůči třetím osobám je právně irelevantní; v návaznosti na položenou otázku je rovněž nutné zvážit, jaký důsledek mají možné výklady pro stanovení okruhu osob oprávněných za právnickou osobu v rámci likvidace jednat, jakož i pro překročení zástupčího oprávnění osob takto oprávněných.

3. Doktrinální interpretace dílčích ustanovení občanského zákoníku o likvidaci a důsledky z toho plynoucí

3. 1 Vstup do likvidace jako omezení právní subjektivity právnické osoby

Pravidlo obsažené v § 188 a § 196. odst. 1, podle kterého za právnickou osobu v likvidaci nesmí nikdo právně jednat mimo rozsah té činnosti, která sleduje účel odpovídající povaze a cíli likvidace, lze podle prvního možného způsobu interpretace vyložit jako redukci právní subjektivity právnické osoby, tj. subjektivita likvidované právnické osoby přetrvává jen v rozsahu nezbytném pro uskutečnění likvidace a dokončení jejího zániku.¹⁸ Taková redukce právní subjektivity však prolamuje pravidlo obsažené v § 20 odst. 1 *in fine*, o kterém bylo pojednáno výše, a sice, že právnické osobě zákon přiznává způsobilost mít všechna práva a povinnosti, ledaže by to vylučovala její právní povaha. Právnická osoba by tak již nenaplňovala účel vyjádřený v předmětu její činnosti, neboť její právní subjektivita by byla omezena jen na povahu a cíl likvidace.¹⁹

Problematické však může být posouzení toho, lze-li určité právní jednání učiněné za právnickou osobu v likvidaci osobou k tomu oprávněnou považovat za jednání naplňující účel likvidace.²⁰ Dr. Pelikán k tomu uvádí, že za takové jednání lze považovat právní jednání směřující k dokončení započatých závazků. Právnická osoba tak může do nových závazků vstupovat pouze v případě, je-li to potřebné pro dokončení již započatých závazků či zachování

18 *Ibid.*, str. 275.

19 POKORNÁ, J. Komentář k § 188. In DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L. a kol.: *op. cit.* sub 4.

20 JOSKOVÁ, L.: *op. cit.* sub 15, str. 70 a násl.

majetku.²¹ Posouzení právního jednání z hlediska jeho účelnosti pro naplnění cíle likvidace tak bude velmi individuální a odvislé od konkrétních okolností, a pro třetí osoby proto obtížné.²² Co se zástupčího oprávnění statutárního orgánu likvidované právnické osoby týče, likvidátor slovy ustanovení § 193 občanského zákoníku „nabývá působnosti statutárního orgánu“. Působnost statutárního orgánu se fakticky vyprazdňuje²³ a statutární orgán tak ztrácí své dosavadní generální zástupčí oprávnění: namísto statutárního orgánu za právnickou osobu jedná likvidátor. Jeho jednání je však omezeno naplněním účelu likvidace tak, jak bylo pojednáno výše.

Komentář²⁴ však nadto upozorňuje, že § 193 občanského zákoníku upravuje pouze vztah mezi likvidátorem a členy statutárního orgánu, výslovná úprava právního postavení likvidátora k jiným osobám oprávněným právnickou osobu zastupovat však chybí. Vyvstává tak otázka, je-li likvidátor jedinou osobou oprávněnou jednat za právnickou osobu v likvidaci.

Na otázku komentář nabízí dvě odpovědi: Dle prvního možného vysvětlení je nutné vnímat přechod působnosti statutárního orgánu na likvidátora jako současný zákaz ostatním doposud oprávněným osobám za právnickou osobu jednat, a to za použití argumentu a *maiori ad minus*: zanikne-li zástupčí oprávnění statutárnímu orgánu, musí tím spíše zaniknout i jiným osobám. Výsledkem takového výkladu je výlučnost zástupčího oprávnění likvidátora. Druhým možným vysvětlením je, za použití gramatického výkladu citovaných ustanovení § 188 a § 196 odst. 1, výklad, který zástupčí oprávnění ponechává i dalším oprávněným osobám, tedy např. zaměstnancům, smluvním zmocněncům či vedoucím odštěpných závodů, za předpokladu, že právně jednat budou jen v tom rozsahu, který je nutný k naplnění účelu likvidace. Nutno dodat, že komentář považuje druhý výklad jako „*praxi bližší*“, avšak obecně této otázce výlučnosti zástupčího oprávnění likvidátora dle komentáře doposud „*nauka nevěnovala větší pozornost*“. Argumentem pro zachování zástupčího oprávnění i jiným osobám kromě likvidátora může být i fakt, že zmiňované ustanovení § 188 spojuje omezení rozsahu činnosti právnické osoby v likvidaci až s momentem, kdy se osoba oprávněná právnickou osobu zastupovat o vstupu právnické osoby do likvidace dozví (resp. kdy se dozvědět měla a mohla); likvidátor je však o

21 PELIKÁN, R. In ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *op. cit.* sub 13, str. 268.

22 JOSKOVÁ, L.: *op. cit.* sub 15, str. 70 a násl.

23 *Ibid.*, str. 70 a násl.

24 POKORNÁ, J. Komentář k § 188. In In DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L. a kol.: *op. cit.* sub 4.

vstupu právnické osoby do likvidace informován vždy, neboť se svým ustavením do funkce souhlasí.²⁵ Předpoklad subjektivního hlediska o vědomosti vstupu právnické osoby do likvidace je tak pravděpodobně mířen na jiné zástupce právnické osoby.²⁶

Zbývá posoudit, jaké důsledky by mělo překročení zástupčího oprávnění likvidátorem, příp. jinou osobou oprávněnou za právnickou osobu právně jednat. Vyjdeme-li z předpokladu, že právní subjektivita právnické osoby se vstupem do likvidace omezuje pouze na rozsah, který sleduje účel likvidace, musí být každé právní jednání, které nesleduje naplnění účelu likvidace, stiženo nicotností.²⁷ Právnické osobě by takové jednání nebylo přičitatelné, neboť by k takovému právnímu jednání postrádala subjektivitu.²⁸

Z výše uvedeného vyplývá, že tato interpretace nepřiznává ochranu třetím osobám, které s právnickou osobou jednaly dobré víře.²⁹ Takový závěr o nicotnosti právního jednání se proto zdá poměrně přísný, zvláště tehdy, vezmeme-li v úvahu již zmíněné nejasnosti posouzení toho, jaké právní jednání směřuje k naplnění účelu likvidace a jaké je již překročením tohoto rozsahu.

3. 2 Vstup do likvidace a omezení zástupčího oprávnění

Druhou variantou výkladu ustanovení § 188 a § 196 odst. 1 je taková interpretace, která právnickou osobu v likvidaci neomezuje na rozsahu právní subjektivity, ale citovaná ustanovení vykládá jako omezení zástupčího oprávnění osob oprávněných právnickou osobu v likvidaci zastupovat.

Lze uvažovat o takovém omezení, které se týká všech zástupců právnické osoby a je ze své povahy účinné vůči třetím osobám.³⁰ Účinnost vůči třetím osobám se projeví při překročení zástupčího oprávnění: překročil-li by zástupce právnické osoby své zástupčí oprávnění tím, že by jednal nad rozsah nezbytný k naplnění účelu likvidace, právnická osoba by z takového právního jednání zavázána nebyla.³¹

Je ale nutno dodat, že pro případ ochrany dobré víry třetí osoby by do úvahy by mohla přicházet aplikace těch ustanovení občanského zákoníku, která řeší důsledky překročení zastoupení, a

25 JOSKOVÁ, L. In JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *Likvidace obchodních společností*, 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022, str. 80.

26 *Ibid.*, str. 80.

27 JOSKOVÁ, L.: *op. cit.* sub 15, str. 70 a násl.

28 PELIKÁN, R. In ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *op. cit.* sub 13, str. 266.

29 JOSKOVÁ, L.: *op. cit.* sub 15, str. 70 a násl.

30 JOSKOVÁ, L. In JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *op. cit.* sub 25, str. 76-78.

31 Cit. dle EICHLEROVÁ, K.: *Zastoupení podnikatele*. Habilitační práce. Praha: PF UK, 2021, str. 260.

sice ustanovení § 440 odst. 1 nebo § 446. Stanovení toho, zda bude v konkrétním případě aplikováno ustanovení § 440 odst. 1 či § 446 by záviselo na tom, byla-li by jednající osoba považována za zákonného nebo smluvního zástupce zastupované právnické osoby.³²

Na překročení zástupčího oprávnění likvidátorem by bylo nutné aplikovat § 440 odst. 1 občanského zákoníku, který stanoví, že zastoupeného překročení zástupčího oprávnění zavazuje, „*pokud překročení schválí bez zbytečného odkladu*“. Toto ustanovení by bylo v tomto případě nutné aplikovat z toho důvodu, že likvidátora nelze považovat za smluvního zástupce zastupované právnické osoby.³³

Pokud by zástupčí oprávnění překročil smluvní zástupce likvidované právnické osoby, aplikovalo by se ustanovení § 446 odst. 1, podle kterého je zmocnitel zavázán z právního jednání zmocněnce sám, pokud bez zbytečného odkladu neoznámí třetí osobě, že s právním jednáním nesouhlasí. Případný nesouhlas s překročením zástupčího oprávnění by tak měl vyjádřit likvidátor.³⁴

Doc. Eichlerová přichází ještě s třetím scénářem, kdy by bylo aplikováno ustanovení § 431, dle kterého „*překročí-li zástupce podnikatele zástupčí oprávnění, podnikatele to zavazuje*“ (za předpokladu, že třetí osoba o překročení nevěděla, ani o něm vědět nemusela vzhledem k okolnostem případu). Likvidovaná právnická osoba, která je podnikatelem, by tak byla excedujícím právním jednáním vázána.³⁵

Pozitivem takového výkladu je vyšší míra ochrany třetích osob jednajících v dobré víře. Zároveň však taková interpretace vytváří rozpor s pravidlem, dle něž musí všichni zástupci likvidované právnické osoby jednat pouze v rozsahu potřebném pro naplnění účelu likvidace, resp. jsou-li všichni zástupci likvidované právnické osoby stejně omezeni ve svém zástupčím oprávnění, tj. mohou právně jednat pouze v rozsahu směřujícím k naplnění účelu likvidace,³⁶ potom logicky žádný z nich nemůže překročení zástupčího oprávnění schválit, neboť k takovému schválení nemá dostatek zástupčího oprávnění. Jinými slovy, připuštění možnosti schválení překročení zástupčího oprávnění jinou osobou by odporovalo ustanovení § 188 občanského zákoníku, podle kterého za právnickou osobu v likvidaci nesmí „*nikdo právně jednat mimo rozsah stanovený v § 196*“.

32 POKORNÁ, J. Komentář k § 188. In In DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L. a kol.: *op. cit.* sub 4.

33 *Ibid.*

34 *Ibid.*

35 EICHLEROVÁ, K.: *op. cit.* sub 31, str. 261.

36 JOSKOVÁ, L. In JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *op. cit.* sub 25, str. 80.

Nemožnost následného schválení právního jednání, kterým bylo překročeno zástupčí oprávnění, by tak měla v konečném důsledku stejné konsekvence jako omezení právní subjektivity likvidované právnické osoby: ta by totiž z právního jednání zavázána být nemohla, ne však z důvodu nedostatku právní subjektivity, nýbrž pro omezení zástupčího oprávnění, které stejnou měrou dopadá na všechny osoby oprávněné právnickou osobu zastupovat.³⁷

3. 3 Vstup do likvidace a vnitřní omezení působnosti

Podle další varianty interpretace významu ustanovení § 188 a § 196 odst. 1 je obsažený zákaz třeba chápat jako vnitřní omezení působnosti osob oprávněných za právnickou osobu jednat. Takové pravidlo tedy pouze nastavuje vnitřní vztah mezi likvidovanou právnickou osobou a osobou, která za ni právně jedná.³⁸

Tento vnitřní vztah se proto nijak neprojeví navenek při jednání s třetími osobami: překročí-li tedy zastupující osoba rozsah této vnitřní působnosti a právně jedná v rozsahu, jenž se neslučuje s naplněním účelu likvidace, právnickou osobu takovým jednáním zaváže.³⁹ Řešení překročení této vnitřní působnosti se tak stane interní záležitostí právnické osoby.

Lze tedy shrnout, že tato interpretace povahy citovaných ustanovení nijak neredukuje právní subjektivitu právnické osoby, tj. neomezuje práva a povinnosti, které právnická osoba může nabýt (za předpokladu, že se jedná o práva slučující se s právní povahou právnické osoby) tak, jak to činí interpretace představená v bodě 3. 1 této práce.

Zároveň také nerozporuje ustanovení § 188 tak, jak to činí interpretace představená v bodě 3. 2, podle které by exces osoby jednající nad rozsah potřebný pro naplnění účelu likvidace mohla schválit osoba stejně omezená na zástupčím oprávnění; nadto také tato forma interpretace poskytuje ochranu třetím osobám.

4. Interpretační teorie v judikatuře Nejvyššího soudu ČR

Výše uvedené doktrinální závěry poskytují pohled toliko teoretický, důležité je však i posouzení toho, který z výkladů převažuje v aplikační praxi. Za pomoci rozboru dvou judikátů Nejvyššího

37 EICHLEROVÁ, K.: *op. cit.* sub 31, str. 260.

38 JOSKOVÁ, L. In JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *op. cit.* sub 25, str. 78.

39 *Ibid.*, str. 78.

soudu se následující část této práce pokouší analyzovat, kterému interpretačnímu závěru dává aplikační praxe přednost.

4. 1 Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č. 1: K rozsahu jednatelského oprávnění likvidátora při zabezpečení likvidovaného majetku⁴⁰

Před samotnou analýzou argumentace obsažené v tomto rozhodnutí je nutné upozornit na to, že případ byl řešen v roce 2009, tj. v době účinnosti obchodního zákoníku.⁴¹ Nejvyšší soud tak neaplikoval výše rozebíraná ustanovení § 188 a § 196 odst. 1 občanského zákoníku, nýbrž ustanovení obchodního zákoníku, v rámci kterých bylo postavení likvidátora upraveno. Mohlo by se tedy zdát, že rozbor soudního rozhodnutí, které neaplikovalo a tudíž neposkytlo interpretaci pro tuto práci klíčových ustanovení, je z hlediska přínosu pro práci zcela irelevantní, opak je však pravdou: přestože se rozhodnutí nevztahuje k aktuálně účinné právní úpravě, lze uvažovat o promítnutí závěrů v tomto rozhodnutí obsažených do interpretačních závěrů činěných ve vztahu k účinné právní úpravě.

Skutkový stav byl v tomto případě následující: Likvidátor právnické osoby (jež měla postavení podnikatele) poskytl na základě smlouvy o výpůjčce k užívání nebytové prostory třetí osobě. Předmětné prostory vlastnila likvidovaná právnická osoba. Ta se žalobou obrátila na soud s tím argumentem, že smlouva o výpůjčce není platná z důvodu překročení jednatelského oprávnění likvidátorem; třetí osoba tak, dle žalobkyně, prostory užívala bez právního titulu. Užívala-li tedy prostory bezplatně aniž by pro to měla právní titul, bezdůvodně se obohatila a toto bezdůvodné obohacení by měla právnické osobě vydat.

Nejvyšší soud aplikoval zejména dvě ustanovení obchodního zákoníku, a sice ustanovení § 13 odst. 4, dle kterého právnická osoba, jež je podnikatelem, je „*vázána vůči třetím osobám jednáním uskutečněným jejím statutárním orgánem nebo likvidátorem, i když překročil rozsah jejího předmětu podnikání, ledaže jde o jednání, které překračuje působnost, kterou tomuto orgánu svěřuje nebo dovoluje svěřit zákon*“; dále aplikoval ustanovení § 72 odst. 1, dle kterého likvidátor „*činí jménem společnosti jen úkony směřující k likvidaci společnosti*“.

Důležitou, a to z hlediska přenositelnosti závěru do současné právní úpravy, je zejména odpověď na otázku, jaký důsledek by mělo případné překročení likvidátorovy působnosti. Toto

40 Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.12.2009, sp. zn. 29 Cdo 5130/2007.

41 Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, účinný od 01.01.1992, zrušen k 01.01.2014.

překročení tedy v tomto případě záleželo v právním jednání likvidátora, který uzavřel smlouvu o výpůjčce, tj. učinil právní jednání, které nesměřovalo k likvidaci právnické osoby.

Odvolací soud, kterým byl Městský soud v Praze, dovodil, že tímto jednáním likvidátor svou zákonem svěřenou působnost skutečně překročil; důsledkem překročení působnosti však dle odvolacího soudu není neplatnost smlouvy, ale skutečnost, že právnická osoba není smlouvou vázána.⁴²

Nejvyšší soud naopak dovodil, že likvidátor se uzavřením smlouvy o výpůjčce pohyboval v mezích své působnosti a neshledal proto za potřebné důsledky případného překročení působnosti přezkoumávat.⁴³

Nejvyšší soud se tedy k otázce důsledku překročení povinnosti nevyjádřil, můžeme však dále pracovat se závěrem odvolacího soudu, který smlouvu, přestože její uzavření pokládal za překročení likvidátorovy působnosti, označil za platnou.

Posoudíme-li uzavření smlouvy o výpůjčce jako likvidátorovo překročení působnosti, můžeme důsledky tohoto překročení nejprve určit s pomocí aplikace výše rozebraných tří teoretických koncepcí (rozebraných v bodě č. 3 a násl.); aplikací každé ze tří teorií přitom pravděpodobně dojdeme k jinému závěru. Následným porovnáním důsledku, který předvídá některá z teoretických koncepcí, a důsledku, který vyvozuje odvolací soud, lze analyzovat, ke které z těchto tří teoretických interpretací se odvolací soud v tomto případě nejvíce přiblížil.

Jen těžko lze posoudit postoj odvolacího soudu ke koncepci, jež omezení rozsahu činnosti osob jednajících za likvidovanou právnickou osobu přistupuje jako k vnitřnímu omezení působnosti, která se neprojeví ve vztahu k třetím osobám, a to zejména vzhledem k formulaci ustanovení § 13 odst. 4, které jednoznačně spojuje překročení působnosti s účinky, které se projeví i vůči třetím osobám.⁴⁴ Aplikace této interpretace proto s ohledem na znění daného ustanovení obchodního zákoníku nepřipadá v úvahu.

S jistotou lze však vyloučit uplatnění koncepce, která subjektivitu právnické osoby v likvidaci redukuje jen na subjektivitu potřebnou k uskutečnění likvidace, neboť dle této koncepce by důsledkem jednání v popsaném případě byla nicotnost takové smlouvy.

42 Aplikováno na tento případ, právnické osobě ze smlouvy nevznikla žádná práva ani povinnosti. Může tedy žádat po uživateli nebytových prostor, aby prostory vyklidil, nemůže však požadovat vydání bezdůvodného obohacení, neboť uživatel prostory užíval na základě platného právního titulu (smlouvy o výpůjčce).

43 Fakticky tedy Nejvyšší soud došel ke stejnému závěru jako odvolací soud, tj. právnické osobě jakožto dovoatelce nárok na vydání bezdůvodného obohacení nepřiznal, se závěrem odvolacího soudu o tom, co již lze považovat za překročení likvidátorovy působnosti, se však neztotožnil.

44 Patrně z formulace: „(...) je vázána vůči třetím osobám (...), ledaže (...)“, tj. překročí-li likvidátor svou působnost, právnická osoba, za kterou jedná, vůči třetím osobám vázána není.

Nejpříjemnější, resp. zde aplikovatelnou, koncepcí se tak jeví interpretace, která omezuje zástupčí oprávnění osob oprávněných za likvidovanou právnickou osobu jednat. Důsledkem aplikace této interpretace je závěr, jenž se shoduje se závěrem odvolacího soudu, tj. smlouva byla uzavřena platně, avšak právnickou osobu nezavazuje.

Lze tedy shrnout, že odvolací soud pojal ustanovení obchodního zákoníku o omezení působnosti likvidátora jako omezení zástupčího oprávnění, které se projeví i vůči třetím osobám.

4. 2 Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR č. 2: Legitimace k podání návrhu na zrušení rozhodnutí soudu o zrušení společnosti s likvidací⁴⁵

V projednávaném případě se navrhovatelka, jež byla zároveň likvidátorkou právnické osoby, dovoláním domáhala zrušení rozhodnutí soudu o zrušení obchodní společnosti s likvidací. Návrhem dovolatelka napadla závěr odvolacího soudu, podle něž „*důvod, pro který byla společnost zrušena s likvidací, dosud nepominul*“.⁴⁶

Odvolací soud, kterým byl Vrchní soud v Olomouci, se ve svém rozhodnutí mj. zabýval výkladem ustanovení § 196 odst. 1 občanského zákoníku, jež omezuje činnost likvidátora pouze na právní jednání směřující k naplnění účelu likvidace. V rozhodnutí dovedl, že likvidátorce k podání takového návrhu chybí aktivní věcná legitimace, neboť podání takového návrhu nelze považovat za činnost, jež sleduje účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.

Nejvyšší soud se při posuzování dovolání k argumentaci odvolacího soudu, jíž odvolací soud dovedl absenci aktivní věcné legitimace likvidátorky k podání návrhu, nevyslovil; dovolatelka totiž tento závěr o nedostatku aktivní věcné legitimace v dovolání nenapadla a Nejvyššímu soudu tak cestu pro přezkum této argumentace neotevřela.

Pro další rozbor však můžeme opět pracovat se závěrem odvolacího soudu, obdobně jako v rámci rozboru rozhodnutí Nejvyššího soudu č. 1.

Aplikací interpretace, která omezení činnosti osob jednajících za právnickou osobu v likvidaci vnímá jako vnitřní omezení, které se neprojevuje vůči třetím stranám, dojdeme k závěru, že likvidátorka by k podání návrhu k soudu byla aktivně věcně legitimována, a to právě proto, že omezení by se nijak nemělo projevit navenek a otázka případného překročení působnosti by měla být vnitřní záležitostí likvidované právnické osoby.

⁴⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.04.2015, sp. zn. 29 Cdo 1170/2015.

⁴⁶ *Ibid.*

Tím, že odvolací soud likvidátorku označil za osobu postrádající aktivní věcnou legitimaci k podání návrhu za likvidovanou společnost, se odklonil od výše zmíněné interpretace, jež omezení činnosti likvidátora vykládá jako vnitřní omezení působnosti; naopak můžeme uvažovat o aplikaci dvou zbývajících interpretačních závěrů, dle kterých je právnická osoba v likvidaci buď omezena na rozsahu právní subjektivity, či jsou na rozsahu zástupčího oprávnění omezeny osoby oprávněné za právnickou osobu v rámci likvidace jednat.

Lze tedy shrnout, že odvolací soud interpretoval omezení činnosti osob jednajících za právnickou osobu v likvidaci jako omezení právní subjektivity likvidované právnické osoby, příp. jako omezení zástupčího oprávnění osob za likvidovanou právnickou osobu jednajících. Ke které z těchto dvou teorií se Vrchní soud v Olomouci přiklonil určit nelze, je však možné vyloučit aplikaci výkladu, podle kterého je omezení činnosti likvidátora třeba vnímat jako vnitřní omezení likvidátorovy působnosti.

4. 3 Poznámky k judikatuře

Počet soudních rozhodnutí, které se svým obsahem dotýkají problematiky vstupu právnické osoby do likvidace a z toho vyplývajících dopadů na její právní jednání, je malý. Judikatura, jež se vztahuje k ustanovení občanského zákoníku o omezení rozsahu činnosti osob jednajících za likvidovanou právnickou osobu, výslovně nevykládá důsledky překročení tohoto rozsahu činnosti,⁴⁷ rovněž se výslovně nevyjadřuje k povaze právní subjektivity právnické osoby po vstupu do likvidace. Odpověď na otázku, ke které z tří výše rozebraných teoretických interpretací se judikatura přiklání, je proto třeba dovozovat ze způsobu, kterým se soud s konkrétním případem vypořádal.

Ve dvou shora analyzovaných rozhodnutích se Nejvyšší soud navíc sám k výkladu ustanovení § 188 a § 196 odst. 1 občanského zákoníku, nevyslovuje, nýbrž pouze parafrázuje výklady

47 K další související judikatuře, jež však pro posouzení povahy omezení rozsahu činnosti osob zastupujících likvidovanou právnickou osobu není směrodatná lze uvést např.:

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25.04.2014, sp. zn. 7 Cmo 83/2012, dle kterého likvidátor za likvidovanou právnickou osobu jedná ve všech civilních soudních řízeních, jež v rámci likvidaci probíhají, tj. i v těch řízeních, která mají statusovou povahu.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.11.2015, sp. zn. 29 Cdo 4747/2014, dle kterého v občanském soudním řízení za právnickou osobu v likvidaci jedná likvidátor, ledaže by likvidátor pro konflikt zájmů likvidovanou právnickou osobu zastoupit nemohl: v takovém případě by právnická osoba byla zastoupena statutárním orgánem.

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.06.2022, sp. zn. 14 Cmo 344/2021, dle kterého je likvidátor oprávněn vymáhat náhradu škody po bývalých členech statutárního orgánu, neboť i takovou činnost je nutné považovat za činnost sledující naplnění účelu likvidace.

odvolacích soudů. Z tak malého (v případě Nejvyššího soudu neexistujícího) vzorku judikatury proto nelze činit zobecňující závěry o převaze té které teoretické koncepce o dopadu vstupu právnické osoby na její právní jednání v aplikační praxi soudů; lze však učinit postřeh v tom smyslu, že ani jeden z odvolacích soudů v uvedených rozhodnutích nevnímal omezení rozsahu činnosti osob jednajících za právnickou osobu v likvidaci jako „pouhé“ vnitřní omezení působnosti zástupců likvidované právnické osoby.

5. Závěr

Právnická osoba je subjektem práva, je tedy nadána způsobilostí být nositelem práv a povinností. Její právní subjektivita je generální, může proto nabývat všechna práva a povinnosti, která se slučují s její právní povahou.

Jelikož zákonná úprava vychází z pojetí právnické osoby jakožto fiktivního útvaru, který nemůže projevovat svou vůli navenek, právní jednání činí právnická osoba prostřednictvím svých zástupců. Privilegované postavení má statutární orgán právnické osoby, jenž ji může zastupovat ve všech záležitostech; zastoupení právnické osoby statutárním orgánem je přitom označováno jako zvláštní zastoupení svého druhu.

Likvidace právnické osoby je spjatá se zánikem právnické osoby, jenž je dvoufázový; první fází, předcházející samotnému zániku, je zrušení právnické osoby. Zrušení nastává způsoby vypočtenými v zákoně. Zrušením právnická osoba zpravidla vstupuje do likvidace, jejímž účelem je zejména vypořádat majetek a vyrovnat dluhy věřitelům právnické osoby.

Vstupem do likvidace právnická osoba doznává významných změn. Vzniká nový orgán právnické osoby, likvidátor, a nabývá působnosti statutárního orgánu, který tímto své generální zástupčí oprávnění ztrácí.

Dle ustanovení § 188 ve spojení s § 196 odst. 1 za právnickou osobu v likvidaci nesmí nikdo právně jednat mimo rozsah, který sleduje účel likvidace.

Výklad těchto zákonných ustanovení není jednotný a interpretace významu těchto ustanovení se liší napříč doktrínou. Tu lze rozdělit v zásadě na tři názorové proudy.

Dle prvního názorového proudu⁴⁸ je zákonná ustanovení třeba vnímat jako prolomení zásady generální subjektivity, již je nadán každý subjekt práva, neboť vstupem do likvidace právnická

48 K tomu se kloní dr. Pelikán (PELIKÁN, R. In ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *op. cit.* sub 13, str. 266) a prof. Pelikánová (*cit. dle EICHLEROVÁ, K.: op. cit.* sub 31, str. 256).

osoba ztrácí část své způsobilosti nabývat práva a povinnosti, resp. může práva a povinnosti nabývat jen v takovém rozsahu, který sleduje naplnění účelu likvidace. Jedná-li někdo nad rámec tohoto rozsahu, je takové právní jednání nicotné a právnickou osobu nezaváže, jelikož právnická osoba postrádá způsobilost nabýt takové právo či povinnost.

Dle druhého názorového proudu⁴⁹ je nutné ustanovení zákona vykládat jako omezení zástupčího oprávnění všech osob, které za právnickou osobu v rámci likvidace jednají. Tyto osoby jsou oprávněny za likvidovanou právnickou osobu jednat jen v tom rozsahu, který sleduje účel likvidace. Důsledek překročení zástupčího oprávnění je nejasný: do úvahy připadá následné schválení excedujícího právního jednání, taková úvaha však naráží na otázku, může-li excedující právní jednání schválit ten, který je v principu stejně omezen jako ten, který své oprávnění překročil.

Třetí názorový proud⁵⁰ zákonná ustanovení interpretuje jako vnitřní omezení působnosti osob jednajících za likvidovanou právnickou osobu, které se neprojeví vůči třetím stranám. Ten, kdo překročí svou působnost, právnickou osobu zaváže; řešení důsledků překročení působnosti interpretace chápe jako interní záležitost likvidované právnické osoby.

Judikatura povahu dopadu likvidace na právní jednání právnické osoby výslovně nevykládá. Rozborem dvou rozhodnutí Nejvyššího soudu práce dochází k závěru, že v rámci těchto dvou rozhodnutí, kde byla zákonná ustanovení interpretována Městským soudem v Praze a Vrchním soudem v Olomouci, nebyla aplikována interpretační teorie, jež omezení právního jednání zástupců právnické osoby vykládá jako vnitřní omezení působnosti, které se neprojeví vně likvidované právnické osoby.

Nadto lze uzavřít, že Městský soud v Praze aplikoval interpretační teorii, jež omezení právního jednání právnické osoby v likvidaci chápe jako vnější omezení zástupčího oprávnění, které se projeví i vůči třetím osobám.

Zobecnující závěr o převaze konkrétního doktrinárního výkladu v aplikační praxi soudů však nelze učinit, teoretická otázka o dopadu vstupu právnické osoby na její právní jednání proto zůstává stále nezodpovězena.

49 K tomu se v minulosti klonila dr. Josková (JOSKOVÁ, L. In JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *Likvidace obchodních společností, 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2017, str. 50.) a doc. Eichlerová (EICHLEROVÁ, K. In ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *Právo obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015, str. 349.).

50 K tomu se dnes kloní dr. Josková (JOSKOVÁ, L. In JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *op. cit.* sub 25, str. 78.) a doc. Eichlerová (EICHLEROVÁ, K.: *op. cit.* sub 31, str. 263.).

6. Seznam použitých zdrojů

6. 1 Literatura

BERAN, K.: *Pojem osoby v právu. Osoba, morální osoba, právnická osoba*. Praha: Leges, 2012.

ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *Právo obchodních korporací*. Praha: Wolters Kluwer, 2015.

ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol.: *Právo obchodních korporací, 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2021.

DAVID, O., DEVEROVÁ, L., DOLANSKÁ BÁNYAIOVÁ, L. a kol.: *Občanský zákoník: Komentář, Svazek I, (§ 1-654)*. Wolters Kluwer. [Systém ASPI, právní stav komentáře ke dni 01.01.2020.].

DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol.: *Občanské právo hmotné 1 – Díl první: Obecná část, 2. vydání*. Praha: Wolters Kluwer, 2016.

EICHLEROVÁ, K.: *Zastoupení podnikatele*. Habilitační práce. Praha: PF UK, 2021.

JOSKOVÁ, L.: *Likvidátor a statutární orgán kapitálové společnosti v likvidaci*. Obchodněprávní revue č. 3/2017.

JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *Likvidace obchodních společností, 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2017.

JOSKOVÁ, L., PRAVDOVÁ M., ZACHARDOVÁ, L.: *Likvidace obchodních společností, 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2022.

MELZER, F., TÉGL, P. a kol.: *Občanský zákoník: Velký komentář, Svazek I (§ 1-117)*. Praha: Leges, 2013.

OMAR, P.: *Powers, Purposes and Objects: The Protracted Demise of the Ultra Vires Rule*. Bond Law Review, Vol. 16, Art. 4, 2004.

6. 2 Právní předpisy

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

6. 3 Judikatura

Nejvyšší soud ČR

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.12.2009, sp. zn. 29 Cdo 5130/2007

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.11.2015, sp. zn. 29 Cdo 4747/2014

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.04.2015, sp. zn. 29 Cdo 1170/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23.07.2019, sp. zn. 27 Cdo 4593/2017

Vrchní soud v Praze

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25.04.2014, sp. zn. 7 Cmo 83/2012

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.06.2022, sp. zn. 14 Cmo 344/2021